

Sygn. akt VI Ka 402/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w E. VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodnicząca:	SSO Natalia Burandt
Sędziowie:	SSO Irena Linkiewicz SSO Elżbieta Kosecka - Sobczak (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sądowy Joanna Prabucka - Ochniak

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Mirosławy Mazurek

po rozpoznaniu dnia 19 listopada 2015r. w E.

sprawy:

A. Ż. (1) s. Z. i B., ur. (...) w E.

o wyrok łączny

na skutek apelacji wniesionej przez skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w E.

z dnia 8 września 2015 r., sygn. akt VIII K 207/15

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok, uzupełniając podstawę kary łącznej orzeczonej w pkt. II o art. 87 kk,

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. S. A. 147,60 zł brutto tytułem obrony udzielonej z urzędu skazanemu w postępowaniu przed sądem II instancji,

III. zwalnia skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie przed sądem II instancji.

Sygn. akt VI Ka 402/15

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w E. w sprawie VIII K 207/15 rozważał możliwość objęcia wyrokiem łącznym kar orzeczonych wobec skazanego A. Ż. (1) w prawomocnych wyrokach:

I. Sądu Rejonowego w B. z dnia 29 września 2010 r. w sprawie II K 541/10, którym skazano go za czyn popełniony w dniu 18 maja 2010r. na karę 2 lat pozbawienia wolności ,

II. Sądu Rejonowego w E. z dnia 26 marca 2014 r. w sprawie VIII K 1107/13, którym skazano go za ciąg przestępstw popełniony 22 i 24 czerwca 2013 r. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności ,

III. Sądu Rejonowego w E. z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie VIII K 240/14, którym skazano go za czyny popełnione 5/6 stycznia 2014r. i 26 grudnia 2013r. na kary: 2 lat pozbawienia wolności , 2 lat pozbawienia wolności, 1 roku pozbawienia wolności, przy orzeczeniu kary łącznej 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

IV. Sądu Rejonowego w E. z dnia 14 listopada 2014r. r. w sprawie VIII K 739/14, którym skazano go za czyn popełniony 15 lipca 2014r. na karę 1 roku pozbawienia wolności;

V. Sądu Rejonowego w E. z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie VIII K 866/14 za przestępstwo popełnione w nocy 6/7 lipca 2014r. na karę 1 roku i 4 miesięcy ograniczenia wolności.

Wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w E. z dnia 08.09.2015r. w sprawie VIII K 207/15:

I. na podstawie art. 569 §1 kpk w zw. z art. 85 kk w zw. z art. 86 §1 kk połączono jednostkowe kary pozbawienia wolności orzeczone wobec skazanego wyrokami Sądu Rejonowego w E. w sprawach VIII K 1107/13 i VIII K 240/14 i wymierzono mu karę łączną 3 lat pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 569 §1 kpk w zw. z art. 85 kk w zw. z art. 86 §1 kk połączono jednostkowe kary orzeczone wobec skazanego wyrokami Sądu Rejonowego w E. w sprawach VIII K 739/14 i VIII K 866/14 i wymierzono mu karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

III. pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach jednostkowych uznano za podlegające odrębnemu wykonaniu;

IV. na podstawie art. 572 kpk umarżono postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego odnośnie wyroku Sądu Rejonowego w B. w sprawie II K 541/10.

Ponadto zwolniono skazanego od ponoszenia kosztów sądowych związanych z wydaniem wyroku łącznego.

Od powyższego wyroku apelację wniósł skazany i podnosząc, iż zrozumiał swoje dotychczasowe naganne zachowanie, że żałuje popełnionych przestępstw, że zwraca uwagę na swoją sytuację rodzinną i nienaganą opinię z ZK, to wniósł o korektę wymierzonych kar łącznych (poprzez zastosowanie asperacji w większym wymiarze zbliżonym do pełnej absorpcji) i :

- w miejsce kary łącznej z pkt. I, zamiast kary w wymiarze 3 lat pozbawienia wolności, o orzeczenie kary łącznej 2 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności,

- w miejsce kary łącznej z pkt. II, zamiast kary w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, o orzeczenie kary łącznej 1 roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja wniesiona przez skazanego nie zasługiwała na uwzględnienie.

Na wstępie stwierdzić należy, iż Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy przeprowadził przewód sądowy gromadząc materiał dowodowy pozwalający na merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy, w tym m.in. opinię o skazanym z jednostki penitencjarnej i informację z K. o osobie skazanego.

Ustalenia faktyczne, które poczynił w sprawie sąd I instancji, nie wykraczają poza granice swobodnej oceny dowodów. Poczynione zostały na podstawie wszechstronnej analizy przeprowadzonych dowodów, których ocena nie wykazała błędów natury faktycznej czy logicznej, zgodna była ze wskazaniami wiedzy, w zakresie orzeczonych kar łącznych uwzględniała okoliczności dot. celów tych kar, znajdując swoje odzwierciedlenie w uzasadnieniu orzeczenia.

W pisemnych motywach zaskarżonego wyroku Sąd Rejonowy wskazał jakie fakty uznał za ustalone, na czym opierał poszczególne ustalenia, a następnie wskazał prawidłowe zdaniem Sądu Okręgowego wnioski jakie wyprowadził z dokonanych ustaleń w zakresie przyjęcia wymiaru kar łącznych wymierzonych z zastosowaniem zasady asperacji wobec skazanego A. Ż. (1).

W tym miejscu należy zaznaczyć, że w myśl art. 19§1 ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw, z uwagi na to, że kary opisane w części wstępnej prawomocnie orzeczono wymienionymi wyżej wyrokami przed dniem 01.07.2015r. tj. przed dniem wejścia w życie ustawy z 20 lutego 2015r., to zarówno sąd I instancji, jak i sąd odwoławczy jako podstawę rozstrzygnięć zawartych w omawianym wyroku łącznym przyjmuje przepisy rozdziału IX Kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym sprzed 01.07.2015r.

Przechodząc do omówienia zarzutu dot. orzeczonych kar łącznych, a zawartego w apelacji wniesionej przez skazanego, wskazać należy, iż podstawą apelacji z art. 438 pkt. 4 kpk może być zarzut rażącej niewspółmierności kary, przy czym do rażącej niewspółmierności kary dochodzi jedynie wówczas gdyby na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można było przyjąć, że zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez Sąd I instancji, a karą jaką należałoby wymierzyć w instancji odwoławczej, w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie dyrektyw wymiaru kary łącznej. Stwierdzić także należy, iż nie chodzi tu o każdą ewentualną różnicę w ocenach co do wymiaru kary ale o różnice tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać byłoby można – również w potocznym tego słowa znaczeniu – „rażąco” niewspółmierną, tj. niewspółmierną w stopniu nie dającym się zaakceptować (OSNPG 1974/3-4/51; OSNPK 1995/6/18). Co prawda ustawodawca nie wskazuje wprost jakie różnice między karą dotychczas wymierzoną a tą którą należałoby wymierzyć traktuje się jako „różnice tak zasadniczej natury”, ale w treści orzeczeń sądów wyższych instancji przyjmuje się różnice co najmniej kilku miesięcy przy karach orzeczonych do roku, czy co najmniej pół roku czy roku, przy karach orzeczonych w latach. Odnosząc to do treści apelacji i wniosku skazanego, by w miejsce kary łącznej 3 lat pozbawienia wolności z pkt. I zaskarżonego wyroku, to orzec karę łączną 2 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności, to należy wskazać, że między karą orzeczoną a postulowaną przez skarżącego różnica wyniosłaby tylko 4 miesiące, a taka różnica wprost nie może przekonać o tym, że kara łączna z pkt. I jest rażąco wysoka. Ponadto należy skazanemu przypomnieć, że suma kar jednostkowych wymierzonych wyrokami Sądu Rejonowego w E. w sprawach VIII K 1107/13 i VIII K 240/14, a więc kara łączna jaką mógłby orzec sąd w maksymalnej wysokości, wyniosła 5 lat i 8 miesięcy pozbawienia wolności (a jedynie zsumowanie kary łącznej z wyroku w sprawie VIII K 240/14 i kary jednostkowej z wyroku w sprawie VIII K 1107/13 da 3 lata i 2 miesiące pozbawienia wolności). Co prawda skazany, przestępstw przypisanych tymi wyrokami dopuścił się na przestrzeni 7 miesięcy i były to przestępstwa p-ko mieniu, ale uprzednia karalność, mimo dobrej opinii z jednostki penitencjarnej, nie pozwala na zastosowanie zasady łączenia kar we wnioskowanym przez skarżącego „wymiarze zbliżonym do pełnej absorpcji”. Sytuacja taka, by uwzględnić wniosek A.Ż. co do korekty kary łącznej z pkt. I wyroku, zdaniem Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie nie zachodzi. Rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy w uzasadnieniu wyroku wskazał jakie okoliczności uwzględnił wymierzając skazanemu w pkt. I karę łączną 3 lat pozbawienia wolności. Należy przypomnieć, że sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa (tzw. absorpcja) do ich sumy (tzw. kumulacja) . Te granice stanowią skrajne możliwości wymierzenia kary łącznej, zaś sąd ma możliwość wymierzenia kary łącznej mieszczącej się między tymi skrajnymi granicami (tzw. asperacja). Należy też zaznaczyć, że na wymiar kary łącznej nie ma już wpływu ani stopień zawinienia z jego funkcją limitującą, ani stopień społecznej szkodliwości poszczególnych przestępstw. Decydujące znaczenie ma zaś wzgląd na prewencyjne oddziaływanie kary, w znaczeniu prewencji indywidualnej i ogólnej. Ponadto wymierzając karę łączną w ramach wyroku łącznego i oceniając zachowanie skazanego należy brać też pod uwagę czy oprócz popełnieniu czynów przypisanych mu w wyrokach jednostkowych podlegających połączeniu to czy skazany popełnił inne przestępstwa. Bowiem popełnienie wielu przestępstw jest istotnym czynnikiem prognostycznym przemawiającym za orzekaniem kary łącznej surowszej od wynikającej z dyrektywy absorpcji (orzekania kary łącznej w wysokości kary najsurowszej orzeczonej za zbiegające się przestępstwa). A skoro z informacji z K. (k.22-23) wynika, że skazany był wielokrotnie skazywany za inne przestępstwa, niż te, które zostały objęte karą łączną w omawianym wyroku łącznym, to okoliczność ta miała duże znaczenie dla wymierzenia skazanemu kary łącznej przy zastosowaniu zasady asperacji. Akcentowana przez skazanego

dobra opinia o nim z jednostki penitencjarnej wpłynęła zaś na to, że Sąd I instancji uwzględniając jej treść nie zastosował w przedmiotowej sprawie kumulacji kar. Konkludując stwierdzić należy, iż wymierzona skazanemu A.Ż. w pkt. I zaskarżonego wyroku łączna kara łączna 3 lat pozbawienia wolności jest jak najbardziej sprawiedliwa i uwzględniająca zarazem wszystkie dyrektywy wymiaru kary łącznej, w tym uwzględniająca opinię o skazanym z jednostki penitencjarnej i jego dotychczasową 11-krotną karalność. W ocenie Sądu Okręgowego tak ukształtowana represja karna stwarza realne możliwości osiągnięcia korzystnych efektów poprawczych w zachowaniu oskarżonego. Poza tym kara w tym wymiarze będzie oddziaływała właściwie na społeczeństwo, osiągając w ten sposób cele prewencji ogólnej, poprzez odstraszenie innych od popełniania wielu przestępstw. A porównanie kary łącznej wymierzonej i kary łącznej postulowanej do wymierzenia przez skazanego w pkt. I zaskarżonego wyroku, gdzie różnica tych kar wynosi 4 miesiące, powoduje, że nie można przyjąć by różnica wskazana przez skazanego wykazała aby orzeczono karę łączną rażąco surową.

Skarżący zakwestionował też karę łączną z pkt. II zaskarżonego wyroku domagając się by w miejsce kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzec karę łączną 1 roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności. Jednak taki wniosek nie jest uprawniony w świetle przepisów rozdziału IX Kodeksu karnego w brzmieniu ustawy sprzed 01.07.2015r. Zgodnie bowiem z art. 87 kk (który powinien zostać już wskazany przez sąd I instancji w zaskarżonym wyroku), to „w razie skazania za zbiegające się przestępstwa na kary pozbawienia wolności i ograniczenia wolności sąd wymierza karę łączną pozbawienia wolności, przyjmując, że miesiąc ograniczenia wolności równa się 15 dniom pozbawienia wolności”, a w sytuacji, gdy w pkt. II zaskarżonego wyroku połączono karę 1 roku i 4 miesięcy ograniczenia wolności z wyroku w sprawie VIII K 866/14 (którą należałoby dla celów ukształtowania kary łącznej przyjąć jako 8 miesięcy pozbawienia wolności) i 1 roku pozbawienia wolności z wyroku w sprawie VIII K 739/14, to łącząc te kary w karę łączną sąd I instancji był zobligowany przytoczoną normą do wymierzenia kary łącznej pozbawienia wolności. Postulowanie więc przez skarżącego by kara łączna z pkt. II przybrała postać kary 1 roku i 6 miesięcy ograniczenia wolności jest nierealne z uwagi na jednoznaczna wymowę przepisu art. 87 kk. Ponadto należy też skarżącemu wskazać, że i w stosunku do kary łącznej z pkt. II wyroku nie można mówić o rażącej surowości tej kary, gdyż mimo dobrej opinii z ZK, to dotychczasowa 11-krotna karalność skazanego nie pozwala na zastosowanie pełnej absorpcji przy kształtowaniu i tej kary łącznej.

Należy też autorowi apelacji wskazać, że pozostałe argumenty przytoczone przez niego, nie mogły stanowić podstawy do wzruszenia zapadłego orzeczenia. Oczywiście to, że A. Ż. deklaruje, iż żałuje swojego dotychczasowego zachowania, że chce je zmienić i w przyszłości poświęcić się życiu rodzinnemu bez wchodzenia w konflikt z prawem oraz naprawić szkody wyrządzone przestępstwami – jest jak najbardziej godne pochwały. Nie można jednak pominąć tego, że skazany – mimo stosunkowo młodego wieku- był dotychczas aż 11 razy karany, a kary zaczął odbywać od lutego br., stąd jego deklaracje co do zmiany trybu życia zostaną zweryfikowane w przyszłości, a na obecnym etapie uwzględniono przecież dobrą opinię z ZK K., co przyczyniło się do orzeczenia przez sąd I instancji kar łącznych przy zastosowaniu zasady absorpcji, a nie pełnej kumulacji.

Nie stwierdzając zatem w zaskarżonym wyroku nieprawidłowości co do wysokości i postaci orzeczonych kar łącznych, Sąd Okręgowy na mocy art. 437§1 kpk utrzymał orzeczenie w mocy, jako w pełni słuszne i trafne. Jedyne dla zaakcentowania podstawy stanowiska, iż przy łączeniu kar ograniczenia wolności i pozbawienia wolności to orzeka się karę łączną pozbawienia wolności, to uzupełniono podstawę kary łącznej orzeczonej w pkt. II zaskarżonego wyroku o art.87 kk.

Mając na uwadze obecną sytuację rodzinną i materialną skazanego Sąd Okręgowy zwolnił go w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, a nadto zasądził od Skarbu Państwa koszty za obronę udzieloną skazanemu przed sądem II instancji.